

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

НАКАЗ

25.04.2005 N 36

Про внесення змін до Ветеринарних вимог
щодо імпорту в Україну об'єктів державного
ветеринарно-санітарного контролю та нагляду

На виконання статей 3, 12 та 17 Закону
України "Про
ветеринарну медицину", Положення про регіональну
службу державного ветеринарно-санітарного контролю та
нагляду на
державному кордоні та транспорті Державного
департаменту
ветеринарної медицини, затвердженого постановою Кабінету
Міністрів
України від 2 березня 1998 року N 264, і з метою
посилення контролю за охороною території України від
занесення з
територій інших держав або з карантинних зон збудників
карантинних
хвороб, спільних для тварин і людей, а також у
зв'язку з
приведенням законодавства України у відповідність до
статті 51
Угоди про співробітництво між Європейським
співтовариством та
Україною

Н А К А З У Ю:

1. Унести зміни до Ветеринарних вимог щодо імпорту в
Україну
об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та
нагляду,
затверджених наказом Державного департаменту ветеринарної
медицини
від 14 червня 2004 року N 71 та зареєстрованих у
Міністерстві юстиції України 23 червня 2004 року за N
768/9367, а
саме:

1.1. У пункті 1.1:
в абзаці восьмому слова "і паратуберкульозу"
вилучити;
в абзаці дев'ятому слова "інфекційного
кератокон'юктивіту
(пінк-ай)", "бесноітіозу" вилучити, після слів "вірусної
діареї"
додати слово "сказу";
додати новий абзац такого змісту:
"паратуберкульозу -
протягом останніх 6 місяців у господарстві".

1.2. У пункті 1.10 слова "паратуберкульоз" та
"хламідіоз"
вилучити.

1.3. У пункті 2.2:
в абзаці четвертому слово "паратуберкульозу"
вилучити;
додати новий абзац такого змісту:
"паратуберкульозу -
протягом останніх 6 місяців у господарстві".

1.4. У пункті 2.6 слова "паратуберкульозний
ентерит",
"хламідіоз та інші інфекційні хвороби" вилучити.

1.5. У пункті 2.10 слово "хламідіоз" вилучити.

1.6. У пункті 3.4:
в абзаці другому слово "паратуберкульозу" вилучити;
в абзаці третьому слова "бесноітіозу",
"інфекційного
кератокон'юктивіту (пінк-ай)" вилучити;
додати новий абзац такого змісту:
"паратуберкульозу -
протягом останніх 6 місяців у господарстві".

1.7. У пункті 3.6 слова "паратуберкульоз",
"трихомоноз",
"кампілобактеріоз, хламідіоз та інші інфекційні хвороби"
вилучити.

1.8. У пункті 4.1:
в абзаці четвертому слова "чуми дрібних жуйних",
"лихоманки
долини Ріфт" вилучити;

в абзаці п'ятому слово "паратуберкульозу" вилучити, після слів "бруцельозу овець і кіз" додати слово "сказу"; в абзаці шостому слово "аденоматозу" вилучити; абзац восьмий після слів "віспи овець і кіз" доповнити словами "чуми дрібних жуйних"; додати новий абзац такого змісту: "паратуберкульозу - протягом останніх 6 місяців у господарстві".

1.9. У пункті 4.4: абзац другий викласти в новій редакції: "усі види забійної худоби - вакцинації проти сибірки не менше ніж за 42 дні до забою, якщо вони не були щеплені за 6 місяців до відправлення"; в абзаці четвертому слово "паратуберкульоз" вилучити.

1.10. У пункті 5.1: в абзаці третьому слова "інфекційної плевропневмонії" вилучити, після слів "віспи овець і кіз" додати слова "чуми дрібних жуйних"; в абзаці п'ятому слова "чуми дрібних тварин", "лихоманки долини Ріфт" вилучити, після слова "блутангу" додати слова "інфекційної плевропневмонії"; абзац шостий вилучити; в абзаці сьомому слова "аденоматозу", "бруцельозу", "паратуберкульозу" вилучити; абзац восьмий після слів "інфекційного епідидиміту" доповнити словами "бруцельозу, сказу"; додати новий абзац такого змісту: "паратуберкульозу - протягом останніх 6 місяців у господарстві".

1.11. В абзаці другому пункту 5.4 слова "туберкульоз", "паратуберкульоз", "хламідіоз" та "аденоматоз" вилучити.

1.12. Пункт 5.11 викласти в новій редакції: "5.11. Після

ввезення на територію України і проходження державного ветеринарно-санітарного контролю тварини ставляться в карантин терміном на 30 днів у спеціально підготовлені приміщення. У цей період проводяться діагностичні дослідження у державній лабораторії ветеринарної медицини на бруцельоз, епідидиміт".

1.13. Назву розділу 6 викласти в новій редакції:
"Розділ 6.
Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну сперми плідників дрібних жуйних".

1.14. У пункті 6.1:
після слів "допускається сперма" додати слова "плідників дрібних жуйних";
слова "баранів-плідників" вилучити.

1.15. У пункті 6.2:
в абзаці третьому слова "чуми дрібних тварин", "лихоманки долини Ріфт" вилучити;
в абзаці четвертому слова "і віспи овець і кіз" вилучити;
в абзаці п'ятому слова "й інфекційного маститу" вилучити;
дати нові абзаци такого змісту: "віспи овець і кіз, чуми дрібних жуйних – протягом останніх 3 років на території країни;
паратуберкульозу – протягом останніх 2 років у господарстві".

1.16. У пункті 6.3:
після слів "сперми від" додати слова "плідників дрібних жуйних";
слова "баранів-плідників" вилучити.

1.17. Пункти 6.4, 6.5, 6.6 викласти в новій редакції: "6.4.

Плідники дрібних жуйних, від яких одержують сперму для постачання на експорт, не повинні бути вакциновані проти бруцельозу і епідидиміту, утримуватися на підприємствах штучного запліднення не менше 6 місяців до взяття сперми і не використовуватися для природного запліднення.

6.5. За 30 днів перед узяттям сперми плідників дрібних жуйних досліджують у державній ветеринарній лабораторії методами, прийнятими в країні-експортері, на туберкульоз кіз, бруцельоз, епідидиміт баранів, лістеріоз, меди-вісну, артрит-енцефаліт кіз.

6.6. Плідники дрібних жуйних не одержували кормів тваринного походження, при виготовленні яких використовувалися внутрішні органи і тканини жуйних тварин".

1.18. В абзаці другому пункту 6.9 слово "барана" вилучити.

1.19. У пункті 7.1:
абзаци четвертий та п'ятий викласти в такій редакції:

"везикулярної хвороби свиней - протягом останніх 2 років на території країни, при проведенні стемпінг-ауту - 9 місяців;

класичної чуми свиней, атрофічного риніту, хвороби Ауескі, ентеровірусного енцефаломієліту свиней (хвороби Тешена) - протягом останніх 12 місяців на адміністративній території (штат, провінція, земля, округ і ін.), при проведенні стемпінг-ауту - 6 місяців, туберкульозу, бруцельозу, репродуктивно-респіраторного синдрому свиней, сказу - протягом останніх 12 місяців у господарстві";

додати новий абзац такого змісту: "трихінельозу - протягом останніх 5 років на території країни або зони".

1.20. В абзаці другому пункту 7.3 слова "репродуктивно-респіраторний синдром свиней", "везикулярну хворобу" та "атрофічний риніт" вилучити, після слова "туберкульоз" додати слова "трансмисивний гастроентерит".

1.21. У пункті 7.10 слова "потрібні", "репродуктивно-респіраторний синдром свиней", "везикулярну хворобу", "атрофічний риніт" вилучити, після слова "туберкульоз" додати слова "трансмисивний гастроентерит".

1.22. У пункті 8.2:
абзаци четвертий та шостий викласти в такій редакції:
"везикулярної хвороби свиней - протягом останніх 2 років на території країни, при проведенні стемпінг-ауту - 9 місяців";
"туберкульозу, бруцельозу, репродуктивно-респіраторного синдрому свиней, лептоспірозу - протягом останніх 12 місяців у господарстві".

1.23. У пункті 8.5 слова "хворобу Ауескі", "везикулярну хворобу свиней, репродуктивно-респіраторний синдром свиней і атрофічний риніт" вилучити.

1.24. У пункті 9.1:
абзаци четвертий та сьомий викласти в такій редакції:
"везикулярної хвороби свиней - протягом останніх 2 років на території країни, при проведенні стемпінг-ауту - 9 місяців";

"атрофічного риніту свиней, туберкульозу, бруцельозу, сказу - протягом останніх 12 місяців у господарстві";

додати новий абзац такого змісту: "трихінельозу - протягом останніх 5 років на території країни або зони".

1.25. Пункт 9.3 викласти в такій редакції: "9.3. Не пізніше ніж за 42 дні до забою тварин вакцинують проти сибірки (якщо вони не були щеплені за 6 місяців до відправлення)".

1.26. У пункті 10.1:
в абзаці другому після слів "парувальної хвороби" додати

слова "везикулярного стоматиту";

в абзаці третьому слова "везикулярного стоматиту" вилучити;

в абзаці четвертому слова "сурри (трипанасома Евансі)",
"сказу" вилучити;

додати абзац такого змісту: "сказу - протягом останніх 12 місяців у господарстві".

1.27. У пункті 10.2 слова "сурру (трипанасома Евансі)",
"анаплазмоз", "везикулярний стоматит" вилучити.

1.28. У пункті 10.7:
слово "потрібні" вилучити;
після слів "діагностичні дослідження" додати слова
"на сар, інфекційну анемію, парувальну хворобу, інфекційний метрит, вірусний артеріїт, лептоспіроз, ринопневмонію, нуталіоз".

1.29. У пункті 11.1:
абзац другий після слів "парувальної хвороби" доповнити
словами "везикулярного стоматиту";
в абзаці третьому слова "везикулярного стоматиту" вилучити;
в абзаці четвертому слова "сурри (трипанасома Евансі)",
"сказу" вилучити;

додати абзац такого змісту: "сказу - протягом останніх 12 місяців у господарстві".

1.30. У пункті 11.2 абзац другий викласти в такій редакції:
"У цей період проводять діагностичні дослідження в державній ветеринарній лабораторії методами, прийнятими в країні-експортері, на сап, парувальну хворобу та інфекційну анемію коней, у разі якщо дані дослідження не проводились протягом останніх 90 днів до відправлення".

1.31. У пункті 12.2.:
абзац другий після слів "парувальної хвороби" доповнити словами "везикулярного стоматиту";
в абзаці третьому слова "везикулярного стоматиту" вилучити;
в абзаці четвертому слова "сурри (трипанасома Евансі)", "сказу" вилучити.

1.32. У пункті 12.5 слова "сурру (трипанасома Евансі)", "анаплазмоз", "везикулярний стоматит" вилучити.

1.33. Розділ 12 доповнити новим пунктом 12.11 такого змісту:
"12.11. Перед використанням на території України сперма повинна бути досліджена на вірусний артеріїт".

1.34. У пункті 13.1:
абзац другий після слів "парувальної хвороби" доповнити словами "везикулярного стоматиту";
в абзаці третьому слова "везикулярного стоматиту" вилучити;
в абзаці четвертому слова "сурри (трипанасома Евансі)" вилучити.

1.35. У пункті 13.2:

слова "сурру (трипанасома Евансі)",
"анаплазмоз",
"везикулярний стоматит" вилучити;
останнє речення викласти в такій редакції "Не
пізніше за 42
дні до забою тварин вакцинують проти сибірки (якщо вони
не були
щеплені за 6 місяців до відправлення)".

1.36. Назву розділу 14 викласти в такій
редакції: "14.
Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну добового
молодняку
різних видів птиці, інкубаційних та товарних яєць
цих видів
птиці".

1.37. У пункті 14.1:
абзаци другий та третій викласти в такій редакції:
"хвороби
Ньюкасла, грипу (високопатогенний грип птиці) - при
проведенні
стемпінг-ауту 6 місяців;
птиця походить з благополучних птахогосподарств щодо:
віспи,
хвороби Гамборо, хвороби Марека, лейкозу,
туберкульозу птиці,
інфекційного ларинготрахеїту, інфекційного
енцефаломієліту,
інфекційної анемії, інфекційного бронхіту, інфекційного
бурситу,
адено- і реовірусної інфекції, ринотрахеїту (TRT),
гемофільозу,
синдрому зниження несучості, хламідіозу (орнітозу),
вірусного
ентериту (хвороби Держі), чуми качок, вірусного
гепатиту,
параміксовірусу і коронавірусу, гістомонозу,
сальмонельозів,
пуллорозів, пастерельозу, мікоплазмозу та інших
гострозаразних
захворювань - протягом останніх 6 місяців".

1.38. У пункті 14.2 слова "бути піддано
діагностичним
дослідженням" замінити словами "досліджуватись на
пулороз".

1.39. У пункті 14.3:
в абзаці другому слово "повинен" замінити словом
"може";

абзац третій викласти в такій редакції:
"Молодняк птиці
повинен бути кондиційний та відповідати сертифікату
технологічних
параметрів для даного кросу птиці".

1.40. У пункті 14.5:
слова "двічі", "не пізніше двох годин після
знесення і",
"імпортером" вилучити;
після слів "в країні експортері" додати слово "та".

1.41. Абзац перший пункту 14.10 викласти в такій
редакції:
"Під час карантинування птиці проводять щоденний клінічний
огляд,
необхідні ветеринарні заходи та вакцинації згідно із
затвердженими
державною службою ветеринарної медицини на місцях
схемами
вакцинопрофілактики. Від кожної завезеної в Україну
партії
інкубаційних яєць або птиці відбираються проби яєць
та птиці
згідно з нормами відбору і направляються для проведення
необхідних
лабораторних та лабораторно-діагностичних досліджень (за
рахунок
коштів власників) у державних або акредитованих
лабораторіях
ветеринарної медицини".

1.42. Пункт 15.3 доповнити новим абзацом такого
змісту
"собаки і кішки - не раніше 2 років і не пізніше 3
місяців до
відправлення проводять тест на виявлення антитіл до
сказу, при
цьому отриманий позитивний результат з титром не менше 0,5
імуних
одиниць/мл".

1.43. В абзаці другому пункту 17.1 слова "дракункулідозу вугрів" вилучити.

1.44. Пункт 17.4 вилучити.

1.45. У зв'язку з цим пункт 17.5 відповідно вважати пунктом 17.4.

1.46. Абзац перший пункту 18.1 після слів "люцернової бджоли-листоріза" доповнити словами "вирощених на території країни-експортера".

1.47. У пункті 19.1 абзаци третій та четвертий викласти в новій редакції: "везикулярного стоматиту, контагіозної плевропневмонії ВРХ, чуми ВРХ, чуми дрібних жуйних - протягом 2 років, ящуру - протягом останніх 12 місяців на території країни;

бруцельозу, туберкульозу, лейкозу - протягом останніх 6 місяців у господарстві".

1.48. У пункті 19.2 слова "підшкірний овід" вилучити.

1.49. У пункті 19.8 останнє речення викласти в такій редакції: "У цей період проводяться діагностичні дослідження під контролем державної служби ветеринарної медицини на бруцельоз, некробактеріоз, туберкульоз".

1.50. Пункт 20.2 викласти в новій редакції: "20.2. Відібрані для відправлення в Україну тварини не менше 30 днів утримуються на спеціальних карантинних базах країни-експортера під наглядом представника державної ветеринарної служби країни-експортера. Під

час карантину проводять поголовний клінічний огляд із щоденною термометрією, діагностичні дослідження в державній ветеринарній лабораторії методами, прийнятими в країні-експортері, на сеп, туберкульоз, бруцельоз".

1.51. У пункті 20.8 останнє речення викласти в новій редакції: "У цей період проводяться діагностичні дослідження на туберкульоз, бруцельоз під контролем державної служби ветеринарної медицини".

1.52. Пункт 22.1 викласти в такій редакції: "22.1. До ввезення в Україну допускаються м'ясо лише в тушах, напівтушах, четвертинах, блоках м'ясних заморожених, м'ясопродукти і субпродукти, отримані від забою і переробки здорових тварин, вирощених на території країни-експортера і перероблених на м'ясопереробних підприємствах, які мають дозвіл центральної державної ветеринарної служби країни-експортера на постачання продукції на експорт і перебувають під її постійним контролем. Забійні тварини не одержували кормів тваринного походження, при виготовленні яких використовувалися внутрішні органи і тканини жуйних тварин".

1.53. У пункті 22.3: абзац другий підпункту "а" викласти в такій редакції: "губкоподібної енцефалопатії великої рогатої худоби - відповідно до вимог Міжнародного ветеринарного кодексу Міжнародного епізоотичного бюро";

підпункт "б" доповнити новим абзацом такого змісту:
"ящуру -
протягом останніх 12 місяців на території країни
або зони,
визнаної Міжнародним епізоотичним бюро";
у підпункті "в":
в абзаці четвертому слова "ентеровірусного
енцефаломієліту
свиней (хвороби Тешена)" вилучити;
абзац п'ятий викласти в такій редакції:
"трихінельозу -
протягом останніх 5 років на території країни або зони";
абзац шостий після слів "репродуктивно-
респіраторного
синдрому свиней" доповнити словами
"ентеровірусного
енцефаломієліту свиней (хвороби Тешена)";
доповнити новим абзацом восьмим такого змісту:
"ящуру -
протягом останніх 12 місяців на території країни
або зони,
визнаної Міжнародним епізоотичним бюро".

1.54. Пункт 23.1 викласти в новій редакції: "До
ввезення в
Україну допускається м'ясо птиці, яке отримане від забою
здорової
птиці, вирощеної на території країни-експортера і
переробленої на
птахопереробних підприємствах, що мають дозвіл
центральної
державної ветеринарної служби країни-експортера на
постачання
продукції на експорт і перебувають під її постійним
контролем".

1.55. Підпункт "а" пункту 23.4 викласти в такій
редакції:
"хвороби Ньюкасла, грипу (високопатогенний грип птиці)
- при
проведенні стемпінг-ауту 6 місяців".

1.56. Пункт 24.1 викласти в новій редакції:
"24.1. До
ввезення в Україну допускається конина лише в тушах,
напівтушах,

четвертинах, отримана від забою клінічно здорових коней, вирощених на території країни-експортеру і перероблених на забійних підприємствах, що мають дозвіл центральної державної ветеринарної служби країни-експортера на постачання продукції на експорт і перебувають під її постійним контролем".

1.57. У пункті 24.4:
абзац другий після слів "венесуельського енцефаломієліту"
доповнити словами "везикулярного стоматиту";
в абзаці третьому слова "везикулярного стоматиту" вилучити;
в абзаці четвертому слова "сурри (трипаносома Евансі)",
"сказу" вилучити.

1.58. Пункт 25.1 в абзаці першому після слів "тварин, птиці,"
доповнити словами "вирощених на території країни-експортера".

1.59. У пункті 25.5:
абзац перший викласти в такій редакції: "Продукти виходять з м'ясокомбінатів, розташованих в адміністративних територіях, вільних від хвороб, згідно з переліком Міжнародного епізоотичного бюро, у тому числі";
абзац четвертий викласти в новій редакції: "ящуру - протягом останніх 12 місяців".

1.60. Пункт 26.1 викласти в новій редакції:
"26.1. До ввезення в Україну допускається м'ясо кролів, отримане від забою здорових тварин, вирощених на території країни-експортера і перероблених на забійних підприємствах, що мають дозвіл центральної державної ветеринарної служби країни-експортера на

постачання продукції на експорт і перебувають під її постійним контролем".

1.61. Пункт 27.1 після слів "від здорових тварин" доповнити словами "вирощених на території країни-експортера".

1.62. У пункті 28.3:
у підпункті "а" абзац п'ятий вилучити;
у підпункті "б":
абзац другий викласти в новій редакції: "чуми і контагіозної плевропневмонії, везикулярного стоматиту, чуми дрібних жуйних - протягом 2 років на території країни";
абзац п'ятий вилучити;
абзац другий підпункту "г" викласти в новій редакції: "сапу, інфекційного енцефаломієліту коней усіх типів, вірусного артеріїту - протягом останніх 2 років на території країни".

1.63. Абзац сьомий пункту 29.5 викласти в новій редакції:
"Увезення рибного фаршу дозволяється тільки для промислової переробки із зазначенням конкретного рибопереробного підприємства чи холодильника тимчасового зберігання".

1.64. Пункт 30.1 після слів "від здорових тварин (птахів)" доповнити словами "вирощених на території країни-експортера".

1.65. Пункт 31.2 викласти в новій редакції:
"31.2. Рибне борошно повинно відповідати таким ветеринарно-санітарним вимогам:
- загальна бактеріальна забрудненість - не більше 500 тис. м. к. в г;
- патогенна мікрофлора, - не допускається;
у тому числі сальмонела в 25 г - не допускається;
- ентеропатогенні ешеріхії - не допускається;
- ботулінічний токсин - не допускається;

- перекиси	- не більше 0,1 %
за йодом;	
- алдрін	- не допускається;
- ГХЦГ (сума ізомерів)	- не більше 0,06
мг/кг;	
- ДДТ (сума метаболітів)	- не більше 0,3
мг/кг;	
- гептахлор	- не допускається;
- свинець	- не більше 1,0
мг/кг;	
- кадмій	- не більше 0,2
мг/кг;	
- ртуть	- не більше 0,6
мг/кг;	
- арсен	- не більше 5,0
мг/кг;	
- цезію 134, 137	- не більше 600
беккерелів;	
- стронцію	- не більше 100
беккерелів.	

Рибне борошно повинне бути отримане від риби, якій не згодовувались корми, що містять сировину, вироблену з використанням методів генної інженерії або інших генетично модифікованих джерел".

1.66. Доповнити вимоги новим розділом такого змісту: "36.

Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну меду та продуктів бджільництва

36.1. До ввезення в Україну допускаються гомогенізований мед та продукти бджільництва, які отримані від здорових бджіл з господарств, офіційно вільних від заразних хвороб, що мають дозвіл центральної державної ветеринарної служби країни експортера на постачання продукції на експорт і перебувають під її постійним контролем.

36.2. Мед та продукти бджільництва виготовляються і

відвантажуються з господарств та адміністративних територій, вільних від заразних хвороб бджіл, у тому числі американського гнильцю, європейського гнильцю, варроатозу (наявність резистентних форм кліща до акарицидів), екзотичних хвороб та шкідників (тропілелапсозу, порошковидного гнильцю).

Мед та продукти бджільництва упаковуються в тару, яка відповідає міжнародним вимогам.

36.3. Мед повинен відповідати таким основним ветеринарно-санітарним вимогам, уміст:

- хлорамфеніколу - не більше 0,3 мкг/кг;
- нітрофурану (АОЗ) - не більше 0,3 мкг/кг;
- тетрацикліну - не більше 25 мкг/кг;
- хлортетрацикліну - не більше 35 мкг/кг;
- сульфадимезину - не більше 35 мкг/кг;
- стрептоміцину - не більше 25 мкг/кг;
- дельтаметрину - не більше 10 мкг/кг;
- ГХЦГ та його ізомерів - не більше 5 мкг/кг;
- ДДТ та його метаболітів - не більше 5 мкг/кг;
- гептахлору - не більше 5 мкг/кг;
- PCBs - не більше 5 мкг/кг;
- карбофосу - не більше 10 мкг/кг;
- метафосу - не більше 10 мкг/кг;
- свинцю - не більше 1 мкг/кг;
- кадмію - не більше 1 мкг/кг;
- цезію - 137 - не більше 100 Бк/кг;
- стронцію - 90 - не більше 20 Бк/кг.

36.4. Транспортні засоби, оброблені і підготовлені відповідно до прийнятих в країні-експортері правил.

36.5. Виконання умов, зазначених у цих вимогах, повинно бути цілком підтверджено ветеринарним сертифікатом, підписаним державним ветеринарним лікарем країни походження і складеним мовами країни-експортера й українською".

2. Управлінню державної інспекції ветеринарної медицини
Державного департаменту ветеринарної медицини
Міністерства

аграрної політики України (Пацюк М.В.):

2.1. Подати в п'ятиденний термін цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

2.2. Довести цей наказ до відома начальників управлінь державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, облдержадміністрацій, міст Києва та Севастополя, регіональних служб державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті.

3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Голова Державного департаменту
ветеринарної медицини
П.І.Вербицький